

NC
DO

DE FEITEN OP EEN RIJ

Uitgaven en bezuinigingen ontwikkelingssamenwerking

De economische crisis en de Europese schuldencrisis hebben grote gevolgen voor het huishoudboekje van de overheid. De belastinginkomsten zijn gedaald, terwijl de uitgaven voor bijvoorbeeld werkloosheidsuitkeringen zijn gestegen. De overheid bezuinigt daarom op haar uitgaven. Na de eerste bezuinigingsronde van 18 miljard dreigt nu een tweede ronde bezuinigingen.

Deze eerste bezuinigingsronde werd voor het budget voor Ontwikkelingssamenwerking (ODA) vertaald in een stapsgewijze verlaging van 0,8% van het Bruto Nationaal Product (BNP) in 2010, naar 0,7% in 2012. In de miljoenennota van 2012 is het ODA-budget teruggebracht tot 4,3 miljard. Bovendien worden er meer uitgaven dan voorheen uit dit budget bekostigd.

Concreet betekende dit bijvoorbeeld dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken in 2012 een bedrag van 958 miljoen euro moest bezuinigen op de ODA-uitgaven (een korting van 21 procent). Ter vergelijking: op Defensie is er 5 procent gekort, op Infrastructuur & Milieu 3 procent en op Onderwijs 1 procent van de totale onderwijsbegroting.

Politiek

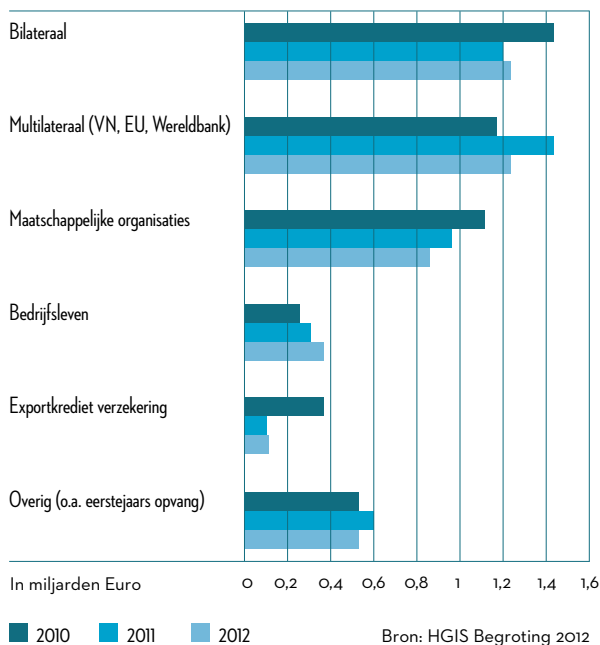
In de Nederlandse politiek bestaat veel discussie over het budget van ontwikkelingssamenwerking. Binnen de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) is afgesproken dat geïndustrialiseerde landen ten minste 0,7% van hun BNP besteden

aan ontwikkelingssamenwerking. Ook de verschillende politieke partijen verschillen van mening over de hoogte van ontwikkelingshulp. Zo willen GroenLinks en ChristenUnie het percentage van het BNP dat aan ontwikkelingshulp besteed wordt, verhogen naar 1,0% terwijl de VVD dit percentage wil verlagen naar 0,4%. De PVV wil OS helemaal afschaffen m.u.v. humanitaire hulp. Het CDA, PvdA, SP, ChristenUnie, D66, PvdD en SGP willen het budget op 0,7% houden.

Nieuw beleid

In de Focusbrief van maart 2011 van staatssecretaris Knapen van Ontwikkelingssamenwerking zijn vier prioritaire thema's gekozen. De vier kernthema's van dit kabinet zijn: voedselzekerheid, veiligheid, SRGR (Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten) en water. In 2011 en 2012 wordt extra geïnvesteerd in deze thema's. De grootste bezuinigingen worden gerealiseerd door de vermindering van het aantal partnerlanden en door kortingen op onderwijs, HIV/aidsbestrijding, het maatschappelijk middenveld en humanitaire hulp in ontwikkelingslanden.

Het Ministerie besteedt ontwikkelingsgelden via verschillende routes, de zogenoemde 'kanalen': haar ambassades (bilateraal), via internationale instellingen (multilateraal), via NGO's (maatschappelijk organisaties) en het bedrijfsleven. Tabel 1 laat zien naar welke kanalen extra geld gaat en waar er afgelopen jaren op bezuinigd is (Bron: HGIS Begroting 2012).

Tabel 1: Kanalen in ontwikkelingssamenwerking

Relativering

Het bedrag dat door Nederland wordt uitgegeven aan Ontwikkelingssamenwerking is een abstract en hoog bedrag. Om een beter beeld te krijgen van de relatieve hoogte van deze bestedingen worden deze uitgaven vergeleken met andere overheidsuitgaven en consumentenuitgaven. Voor 2012 is er 4,3 miljard begroot voor Ontwikkelingssamenwerking, dat is € 265 per Nederlander per jaar. Ter vergelijking: 28 miljard gaat naar Onderwijs, Defensie uitgaven zijn 7,2 miljard en 2,8 miljard euro gaat naar Kinderopvang. De Europese Unie geeft jaarlijks 55 miljard uit aan subsidies voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Verder werd de HSL lijn ooit begroot op 4 miljard euro en heeft Nederland tot nu toe bijna 8 miljard euro geïnvesteerd in de Hogesnelheidslijn. Dat komt neer op een bedrag van 480 euro per Nederlander. De Noord-Zuid lijn in Amsterdam kost Nederland 3 miljard euro, dat is een bedrag van 185 euro per persoon. Een andere vergelijking: jaarlijks verspillen we 4,3 miljard euro aan voedsel, € 262,99 per persoon, ongeveer evenveel als Nederland uitgaf aan ontwikkelingssamenwerking in 2011. Zie tabellen 2 en 3 voor het bedrag dat per Nederlander aan de verschillende overheidssectoren wordt uitgegeven en hoeveel consumenten zelf uitgeven aan verschillende luxe goederen.

Tabel 2 Overheidsuitgaven per Nederlander (per jaar) in 2012

Ontwikkelingssamenwerking	€ 265
Defensie	€ 500
Kinderopvang	€ 167
EU opdrachten	€ 400
Hypotheekrenteaftrek	€ 603
Gezondheidszorg	€ 2800
Onderwijs	€ 1674

Tabel 3 Consumentenuitgaven per Nederlander (per jaar)

Tuinieren en tuinspullen	€ 256
Vakanties	€ 915
Bier	€ 130
Snoepgoed	€ 98
Voedselverspilling	€ 263

Meer lezen?

Op www.ncdo.nl is meer informatie te vinden over mondiale vraagstukken zoals water, voedselzekerheid en ontbossing.

NCDO is het centrum voor burgerschap en internationale samenwerking. NCDO levert een bijdrage aan de mondiale dimensie van burgerschap door kennis over en inzicht in internationale samenwerking van Nederlanders te vergroten.

Deze factsheet is een uitgave van NCDO, juni 2012. NCDO dankt CIDIN en BBO voor hun advies voor deze factsheet. Voor deze factsheet zijn (onder meer) de volgende bronnen gebruikt: HGIS begroting 2012, Miljoenennota 2012, BBO factsheet PleinPraat, 5 maart 2012.

NCDO

Postbus 94020
1090 GA Amsterdam
tel +31 (0)20 568 87 55
globaliseringsreeks@ncdo.nl
www.ncdo.nl

